

Politiets sikkerhetstjeneste
Den sentrale enhet

Postboks 4773 Nydalen,
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Nydalen allé 35, Oslo

Kontaktperson:

Deres ref.:
Vår ref.: 201200276-2 008
Dato: 14. november 2012

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Høring - kriminalisering av forberedelse til terrorhandling, utvidet tilgang til tvangsbruk og endringer i straffeloven 1902 § 60 a

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 12. juli 2012. Det vises også til avtale om fristutsettelse til 14. november 2012.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) foreslo i brev av 1. november en rekke lovendringer vedrørende terrorlovgivningen og PSTs metodebruk. Forslagene var basert på en vurdering av at straffebestemmelsene vedrørende terror i forberedelsesfasen er mangelfulle, særlig i forhold til soloterrorister og personer som drar til treningsleire.

Hendelsene 22. juli styrket begrunnelsen for endringer i straffeloven på dette punkt slik PST så det, men det var, og er, viktig å understreke at behovet lenge har vært til stede og lovendringer på dette området alene neppe ville forhindre angrepene 22. juli.

Departementet har nå sendt PSTs forslag på høring. Det er positivt. PST imøteser en offentlig debatt om hvilke virkemidler samfunnet skal ha i arbeidet mot terror. Dette er store og vanskelige spørsmål som har sider opp mot grunnleggende menneskerettigheter. Det er likevel av avgjørende betydning å sette søkelyset på samfunnets behov for trygghet og hvilke konsekvenser et økt sikkerhetsnivå vil ha.

Departementet har i høringsnotatet valgt ikke å realitetsvurdere PSTs forslag, men legger opp til å vise hvordan forslagene eventuelt kan lovfestes, og ber om høringsinstansenes syn både på det prinsipielle; om forslagenes innhold og det lovtekniske; hvordan en eventuell regulering kan være.

Dette er en utfordrende form for høring og bringer lett fokus bort fra realiteten; i hvilken grad skal norsk politi ha mulighet til å stanse terror i forberedelsesfasen. Skal man ha mulighet til det, må slike handlinger kriminaliseres.

I og med at forslagene som nå er på høring opprinnelig er initiert av PST vil vi her i utgangspunktet være varsomme med ytterligere å gå inn på det behov som foreligger. Vi ser

imidlertid at ordlyden i departementets forslag i enkelte tilfeller innebærer realitetsendringer i forhold til våre forslag, og vi finner det nødvendig å kommentere dette.

Generelt til metodespørsmålene knyttet til lovforslagene

PSTs lovforslag vedrørende forberedelseshandlinger berørte ikke spørsmål om konkrete strafferammer eller metodebehov knyttet til de straffebestemmelsene som ble foreslått. Heller ikke lovbestemmelsenes internasjonale anvendelsesområde ble berørt.

Vi ser nå at de forslag som er sendt på høring er lagt på en lav strafferamme med liten metodeadgang. Dette er utfordrende fordi man i disse sakene er avhengige av metoder. Videre avskjærer det vår mulighet til å anvende bevis innhentet i en avvergende etterforskning ved bruk av f.eks. romavlytting eller kommunikasjonskontroll, som bevis i retten i disse sakene. Dette skyldes de restriktive reglene i Norge for bruk av overskuddsinformasjon hvor hovedregelen er at bevis innhentet ved bruk av en metode, eksempelvis kommunikasjonskontroll, ikke kan brukes som bevis for straffbare forhold som ikke i seg selv gir adgang til metoden.

Det er i dag et vanlig scenario at det foreligger grunn til å tro at noen kommer til å begå en terrorhandling eller inngå forbund om en slik handling. Det igangsettes så en avvergende etterforskning etter straffeprosessloven § 222 d (avvergende etterforskning), hvor en vil ha full metodeadgang, og hvor det f.eks. kan anvendes kommunikasjonskontroll (KK) og romavlytting. Slik reglene er i dag, er det kun hvis man tar ut tiltale for overtredelse av straffeloven § 147a (terrorhandlinger) at alle opplysninger fra metodebruken i den avvergende etterforskning kan brukes. Videre kan f.eks. KK-informasjon brukes for straffeloven § 147 b (terrorfinansiering).

Bevis fra tyngre metodebruk i avvergende etterforskning kan som hovedregel ikke brukes i retten vedrørende straffeloven § 147 c (offentlig oppfordring, rekruttering eller opplæring til terrorhandlinger). Det samme vil i utgangspunktet gjelde for de foreslåtte straffebestemmelsene hvis forslag til strafferamme opprettholdes eller det ikke gjøres særskilte unntak.

Det er PSTs erfaring at den viktigste beviskilde i terrorkasene er avlytting av kommunikasjon. Dette gjelder der flere er involvert og i saker om rekruttering, finansiering og trening. Det vil også være viktig mot soloterrorister f.eks. ved avdekking av anskaffelse av gjenstander og bruk av internett. I saker om oppfordring til terror kan det være avgjørende med tanke på å skaffe informasjon rundt hvem som f.eks. har fremsatt oppfordringen på internett. Dersom PST ikke kan bruke informasjon fra avlytting av kommunikasjon i disse sakene, vil de i praksis ofte være virkningsløse.

Vi registrerer departementets uttalelse på side 50 i høringsnotatet om at bruk av overskuddsinformasjon vil bli nærmere drøftet i forbindelse med oppfølgingen av Metodekontrollutvalgets utredning. Det er positivt, men det er vår vurdering at enkelte grep bør kunne gjøres allerede nå.

PST mener videre at det er liten grunn til å la de forberedende terrorbestemmelser ha mindre bevismuligheter enn f.eks. mindre narkotikasaker. I denne sammenhengen finner vi grunn til å peke på at straffeloven § 162 første ledd (strafferamme 2 år) eksempelvis har denne bevismuligheten for KK. Videre har bestemmelsen om flyktningsspionasje, jf. straffeloven § 91a, full metodeadgang til tross for strafferamme på 2 år.

For å bøte på problemene rundt metodeadgang og muligheten til å anvende materialet fra metoder som bevis, foreslår PST at straffeloven § 147 c (offentlig oppfordring, rekruttering eller opplæring til terrorhandlinger) og de nye bestemmelsene i forslaget legges inn i oppramsingen av bestemmelser i straffeprosessloven § 222 d annet ledd litra a) og tredje ledd siste punktum, om avvergende etterforskning. Videre at straffeloven § 147c og de nye bestemmelsene inntas i oppregningen i straffeprosessloven § 200a første ledd, § 202c første ledd og § 216a første ledd litra b. Dette vil formelt øke adgangen til bruk av KK, hemmelig ransaking, teknisk sporing og romavlytting. I praksis er dette metoder som allerede eksisterer i § 222d og det sentrale ved å få opplistet disse vil være å sikre at informasjonen som er innhentet via disse tvangsmidlene kan brukes som bevis under hovedforhandling.

Internasjonalt anvendelsesområde

PST er enig med departementet i at straffeloven § 147c legges til i oppregningen i straffeloven § 12 nr. 3 og nr. 4. Det samme må gjelde bestemmelser om tilstedeværelse på et sted hvor det utøves terror, mottakelse av terrortrening og en generell bestemmelse om planlegging av terrorhandlinger.

Til pkt 1.3.1 og 1.3.4 Generell bestemmelse om planlegging av terrorhandlinger

PSTs forslag om en generell bestemmelse om planlegging av terrorhandlinger er fundert på at de generelle kravene til forsøk i dag innebærer at man i praksis må komme nær en fullbyrdet terrorhandling før den kan regnes som en straffbar handling. Lovverket med hensyn til antiterrorarbeidet er i dag ikke tilstrekkelig utviklet til å ramme soloterrorister i planleggingsfasen eller personer som deltar i eller er til stede på terrortrening. PST ba derfor om at det vurderes å innta nye bestemmelser for å kriminalisere spesielle forberedelseshandlinger til terror, og en generell bestemmelse som rammer planlegging til terror generelt uten å kreve forbund.

Departementet legger i sitt forslag til lovtekst opp til en begrensning i det objektive gjerningsinnholdet slik at bestemmelsen ikke blir for vidtrekkende. Departementet foreslår derfor å legge til visse ytre kjennetegn som tilleggsvilkår, for eksempel besittelse og/eller anskaffelse av gjenstander og/eller informasjon med tanke på fremtidige terrorhandlinger; for eksempel slik:

I straffeloven 1902 § 147 a nytt siste ledd:

Den som planlegger eller forbereder en handling som nevnt i første, jf annet ledd, ved å sette seg i besittelse av gjenstander eller informasjon som er [særlig] egnet til å bli brukt i gjennomføringen av en slik handling, straffes med fengsel inntil 6 år.

I straffeloven 2005 ny § 133 a:

§ 133 a Planlegging av terrorhandlinger

Med fengsel inntil 6 år straffes den som planlegger eller forbereder en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134 eller §§ 137 til 144, ved å sette seg i besittelse av gjenstander eller informasjon som er [særlig] egnet til å bli brukt i gjennomføringen av en slik handling

Slik departementets forslag er utformet i høringsnotatet er det PSTs vurdering at det vil være mest hensiktsmessig at det utarbeides en samlet forberedelsesbestemmelse som rammer både den generelle forberedelseshandlingen (jf. pkt 1.3.1) samt også besittelse og/eller anskaffelse av gjenstander med tanke på fremtidige terrorhandlinger (jf. pkt 1.3.4).

Når det gjelder det objektive gjerningsinnhold i en forberedelsesbestemmelse er PST enig at bestemmelsen bør utformes slik at virkeområdet begrenses ved at det stilles krav til at en skal sette seg i besittelse av gjenstander, informasjon og lignende som er egnet. Det bør imidlertid nærmere presiseres hva som ligger i besittelse. Det advares mot å innføre et "særlig" egnet krav. Det vil gjøre anvendelsen usikker og lite forutberegnlig. Det rettssikkerhetsmessige er særlig ivaretatt ved at det utover rimelig tvil må bevises forsett om å begå en terrorhandling.

For å sikre at bestemmelsen rammer de aktuelle forberedelseshandlingene, er det PSTs vurdering at den foreslåtte ordlyden endres noe. Bestemmelsen kan da lyde som følger:

I straffeloven 1902 § 147 a nytt siste ledd:

Den som planlegger eller forbereder en handling som nevnt i første, jf annet ledd, ved å sette seg i besittelse av, anskaffer, tilvirker eller oppbevarer gjenstander, stoff, informasjon eller ved handlinger som er egnet til å tjene som hjelpemiddel ved gjennomføringen av en slik handling, straffes med fengsel inntil 12 år.

I straffeloven 2005 ny § 133 a:

§ 133 a Planlegging av terrorhandlinger

Med fengsel inntil 12 år straffes den som planlegger eller forbereder en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134 eller §§ 137 til 144, ved å sette seg i besittelse av, anskaffer, tilvirker eller oppbevarer gjenstander, stoff, informasjon eller ved handlinger som er egnet til å tjene som hjelpemiddel ved gjennomføringen av en slik handling.

Departementets foreslår i pkt 1.3.1 "egnet til å bli brukt i gjennomføringen av en slik handling" som vilkår og i pkt 1.3.4 "egnet til å tjene som hjelpemiddel ved gjennomføringen av en slik handling". PST finner at "hjelpemiddel ved gjennomføringen" vil være mest formålstjenlig. Videre anbefaler vi at alternativet "handling som er egnet" også blir tilføyd bestemmelsen. Bestemmelsen vil da for eksempel kunne ramme det å rekognosere mulige terrormål. Rekognosering kan foretas selv om det ikke alltid er naturlig å si at en er i besittelse av informasjon. Rekognosering vil være innhenting av informasjon og inntrykk, men vil ikke nødvendigvis nedtegnes eller lagres på noe fysisk vis. Det er viktig å understreke at det i en planleggingsfase er mye av jobben å vurdere og velge mellom alternativer. En planleggingsfase er en prosess. For eksempel kan en terrorist planlegge med hensyn til valg av våpen, bombetype, bekledding, mål, ankomstruter osv. Det ligger i dette at mye av det som innsamles ikke planlegges å brukes i selve terroraksjonen. Det har likevel vært viktig for å gjøre aksjonen best mulig sett fra terroristens synspunkt. Det bør ikke være noen forskjell på hva som ender opp som kun viktig i planleggingsfasen og det som er de endelige hjelpemiddel under gjennomføringen. Straffebestemmelsen vil også være overtrådt før planene er ferdige og endelige.

Videre anbefaler vi at det også inntas alternativene "anskaffer, tilvirker eller oppbevarer gjenstander eller stoff" slik som foreslått i pkt 1.3.4.

Hvis det er tilsiktet en forskjell mellom begrepene "besittelse" og "oppbevarer" så bør begge disse alternativene med. Det forutsettes videre at besittelse av informasjon også må ramme målrettet surfing og søk på bestemte internettsider. Informasjon kan samles og gjøres lett tilgjengelig for gjerningsmannen uten at den nødvendigvis skrives ut eller lagres på en PC plattform. Det kan linkes, nedtegnes som favoritter, lagres i nett-skyen osv. uten at det er å anse som lagret.

Etter PSTs vurdering bør skyldkravet være alminnelig forsett. Det vil si at alle de tre forsettsformene er tilstrekkelige. Videre er det viktig å understreke at det ikke kan kreves at type handling, mål eller fremgangsmåte er konkretisert. Poenget må være at han forsettlig planlegger å utføre en eller annen pr nå uspesifisert terrorhandling, og har tatt aktive skritt for å forberede dette, utover bare å tenke på det i sitt hode.

Det minnes om at PST fremdeles er av den oppfatning at en ikke bør innføre terrorhensikt ved 2005 loven slik som er vedtatt. En bør opprettholde ordningen fra straffeloven § 147 a med forsett. Det vises til det som ble uttalt til dette forut for Ot.prp nr 8 2007 – 2008.

Når det gjelder strafferammen er det viktig at man her ser sammenhengen med forbundsbestemmelsen samt også ser på straffenivået i våre naboland. Forbundsbestemmelsen har i dag 12 år, nedsatt til 10 år i 2005 loven. Etter PSTs vurdering er det ingen grunn til at soloterrorister som er like langt fremskredne i sin planlegging som et forbund, skal straffes noe særlig lavere.

Når det gjelder våre naboland har det i dansk rettspraksis utkrystallisert seg et nivå på 12 år for de som er kommet forholdsvis langt i planleggingen av en terrorhandling; også de som gjør dette alene. Det vises her bl.a. til Ot.prp. nr. 8 2007-2008 side 172 hvor det uttales; *"Det er dessuten ønskelig å markere at Norge ikke skal være noen frihavn for terrorister og deres støttespillere"*.

Vi mener derfor at denne bestemmelsen for å kunne dekke hele spekteret i alvorlighetsgrad bør ha en strafferamme på 12 år. Forbundsbestemmelsen i 2005 loven bør justeres tilsvarende.

Til 1.3.2 Tilstedeværelse på et sted hvor det bedrives terrortrening

Tilstedeværelse på et sted hvor det bedrives terrortrening er i dag ikke straffbart. PST har foreslått å kriminalisere tilstedeværelse på et sted hvor det bedrives terrortrening, basert på en bestemmelse i britisk rett (Terrorist Act 2006 no. 11 Section 8), og ut fra et behov som klart har materialisert seg de senere år. Det er et stort sikkerhetsproblem at radikalisererte personer drar til terrortreningsleire for deretter å returnere til Norge. Det er et behov for et strafferettslig verktøy som rammer dette.

Departementet har i sitt høringsnotat foreslått at en eventuell bestemmelse som kriminaliserer deltakelse på et sted hvor det bedrives terrortrening, samt medvirkning til dette, kan utformes som

straffeloven 1902 ny § 147 d

§ 147 d Med fengsel inntil 6 år straffes den som er til stede på et sted hvor det bedrives opplæring som nevnt i § 147 c bokstav c. Medvirkning straffes på samme måte.

I straffeloven 2005 vil bestemmelsen kunne lyde:

§ 136 a Med fengsel inntil 6 år straffes den som er til stede på et sted hvor det bedrives opplæring som nevnt i § 136 bokstav c.

PST støtter departementets forslag og vil understreke at det er viktig å ramme tilstedeværelse fordi det gir en klar regel, og dermed et klarere preventivt uttrykk. Man unngår bevisemaer rundt hva

man konkret gjorde på stedet. Det er videre vanskelig å se for seg aktverdige grunner for tilstedeværelse på et slikt sted, jf det også departementet skriver i høringsnotatet.

Til 1.3.3 Mottakelse av trening eller instruksjon til nytte for terror

Forutsatt at det gis en bestemmelse som rammer det å oppholde seg på et sted hvor det bedrives terrortrening (jf pkt 1.3.2) vil en bestemmelse som rammer det å motta trening eller instruksjon til nytte for terror være overlappende, og således også overflødig. Dersom det imidlertid ikke åpnes for å kriminalisere tilstedeværelse på et sted hvor det bedrives terrortrening er det PSTs vurdering at det vil være av stor betydning å ramme det å motta trening eller instruksjon til nytte for terror.

Vi vises i denne sammenheng til 22. juli kommisjonens rapport, som omtaler dette spørsmålet på side 392, 1. spalte siste avsnitt;

”Kommisjonen ser heller ingen store betenkninger mot å straffesanksjonere konkrete forberedelseshandlinger, slik som PSTs forslag om at det bør være straffbart å motta trening eller instruksjon med terrorformål”.

Departementet har i sitt høringsnotat foreslått at en bestemmelse om kriminalisering av å motta trening eller instruksjon til nytte for terror kan lyde:

Med fengsel inntil 6 år straffes den som lar seg trene, instruere eller på annen måte opplære i metoder eller teknikker som nevnt i § 147 c bokstav c. Medvirkning straffes på samme måte.

I straffeloven 2005 vil bestemmelsen kunne lyde:

Med fengsel inntil 6 år straffes den som lar seg trene, instruere eller på annen måte opplære i metoder eller teknikker som nevnt i § 136 bokstav c.

PST støtter dette forslaget og slik vi ser det må terrortrening omfatte både teoretisk og praktisk opplæring. Det er heller ikke noe krav til størrelse og antall deltakere. Det bør heller ikke være noen begrensning med hensyn til måten instruksjonen skjer på. Instruktør og elev behøver ikke befinne seg på samme fysiske sted.

PST er videre av den oppfatning at det ikke bør være et vilkår at mottageren har hatt terrorforsett med hensyn til å begå en terrorhandling. Hvis det er et slikt vilkår er det vanskelig å se behovet, utover det som rammes av en generell forberedelsesbestemmelse, fordi det vil være å anse som et ledd i forberedelsen. I tillegg vil et slikt vilkår gjøre bestemmelsen lite praktisk i den forstand at den ikke vil ramme mange av de som deltar i terrortrening. Dette fordi de på tidspunktet for terrortreningen ikke har utviklet et klart forsett om å begå en terrorhandling.

Til 1.3.5 Besittelse og/eller anskaffelse av informasjon med tanke på fremtidige terrorhandlinger

Besittelse og/eller anskaffelse av informasjon med tanke på fremtidige terrorhandlinger er i dag ikke straffbart, verken etter straffeloven 1902 eller straffeloven 2005. PST har foreslått å kriminalisere besittelse og/eller anskaffelse av informasjon etter mønster av britisk rett.

Departementet foreslår alternative løsninger for hvordan foreslaget kan følges opp.

Det er PSTs vurdering at den tilnærming som departementet skisserer i annet avsnitt på side 23 hvor man foreslår å spisse straffebestemmelsen inn mot manualer, oppskrifter mv. som mer direkte

gjelder utførelsen av voldshandlinger, vil være den mest hensiktsmessige løsningen. Mer generell oppfordring til terrorhandlinger faller da utenfor. Det er etter vår vurdering et klart behov for å ramme spredning av bombemanualer og liknende.

Dersom det skulle innføres et hensiktskrav om terrorhandling vil dette redusere den praktiske anvendelsen av bestemmelsen. Det vil også medføre at bestemmelsen som sådan vil ha mindre selvstendig betydning i tillegg til en mer generell forberedelsesbestemmelse.

Alternativt støttes hovedforslaget i pkt 1.3.5 om å se det i sammenheng med straffeloven 1902 § 147 c som rammer oppfordring til terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger. Det er videre vår vurdering at det også ved denne bestemmelsen bør være tilstrekkelig med krav til forsett, og således at det ikke bør stilles krav til hensikt.

PST finner at det synes uhensiktsmessig å trekke denne type materiale, som manualer, oppskrifter mv, inn i bestemmelsen i straffeloven 1902 § 161.

Til 1.3.6 Anskaffelse og/eller besittelse av våpendeler og/eller eksplosjonselementer med tanke på fremtidig terrorhandling — straffeloven 1902 § 161

Departementet foreslår at straffeloven 1902 § 161 videreføres i straffeloven 2005 som ny § 191 a: *§ 191 a Befatning med skytevåpen eller eksplosiver for å begå en straffbar handling Med fengsel inntil 6 år straffes den som i den hensikt å begå en straffbar handling, anskaffer, tilvirker eller oppbevarer skytevåpen, våpendeler, ammunisjon eller sprengstoff, eller særlig utstyr for å tilvirke eller anvende slike gjenstander. Under særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 10 år idømmes.*

Alternativt så foreslås det at bestemmelsen kan lyde slik;

”§ 136 a Befatning med skytevåpen eller eksplosiver for å begå en terrorhandling Med fengsel inntil 6 år straffes den som i den hensikt å begå en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134 eller §§ 137 til 144, anskaffer, tilvirker eller oppbevarer skytevåpen, våpendeler, ammunisjon eller sprengstoff eller særlig utstyr for å tilvirke eller anvende slike gjenstander. Under særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 10 år idømmes.”

PST støtter departementets forslag til å videreføre straffeloven 1902 § 161, og at den videreføres i den form som departementet foreslår til ny § 191a. Vi mener at det er hensiktsmessig at den foreslåtte ordlyden endres noe slik at det kommer klart frem at også anskaffelse, tilvirkning eller oppbevaring av slike ellers lovlige komponenter til bruk i en bombe rammes.

Vi ser også at 22. juli kommisjonens¹ rapport på side 392 anbefaler at bestemmelsen videreføres og videre også at den;

”Straffeloven § 161 bør også etter vår oppfatning utvides til å ramme anskaffelse av andre former for stoffer eller gjenstander som er farlige i seg selv, eller som kan brukes til å framskaffe dette, når det er gjort i hensikt å begå en straffbar handling.”

---

¹ Se også side 458, anbefaling nr. 8.

Vi har nylig sett i en dom i Borgarting lagmannsrett (den såkalte Al-Qaida terrorforbund saken dom av 15. oktober 2012), hvor lagmannsretten frifant hovedmannen for overtredelse av straffeloven § 161. Begrunnelsen var at lovens ordlyd ikke dekket anskaffelse av legale, men farlige kjemikalier med det formål å lage en bombe. Vi finner grunn til å understreke at lagmannsretten var tydelig på at dette var en straffverdig handling og således at reelle hensyn med styrke taler for å ramme dette, jf dommen side 22 annet avsnitt.

Til 1.3.7 Kriminalisering av deltakelse eller medlemskap i terrororganisasjoner

PST støtter departementets forslag og synes forslag til bestemmelse er hensiktsmessig utformet. Det er imidlertid vår vurdering at strafferammen av rene straffehensyn i utgangspunktet bør være 3 år og ikke 2 som departementet foreslår. Vi ser også at det vil være et behov for å kunne bruke bevis fremskaffet ved metodebruk under avvergende etterforskning som bevis for et eventuelt medlemskap. Det vises her bl.a. til departementets merknader på side 28 fjerde avsnitt som vi slutter oss til.

Del II Endringer i straffeprosesslovens regler om bruk av tvangsmidler og om anonym vitneførsel og Del III Utvidelse av straffebestemmelsen for deltakelse i organisert kriminalitet
PST nøyer seg her med å kommentere pkt 2.5. Det vises for øvrig til vårt brev av 1. november 2011.

Til 2.5 Tvangsmiddelbruk i straffeloven 1902 § 147 c-saker

PST påpeker i vårt brev av 1. november 2011, at det er en kjensgjerning at de forhold som straffeloven § 147 c skal ramme, hovedsakelig skjer ved hjelp av telekommunikasjon og internett. Straffeloven § 147c har en strafferamme på 6 år, noe som gir dette svært begrenset adgang til å benytte tvangsmidler. Når det ikke foreligger adgang til å avlytte internettaktiviteter ved mistanke om overtredelse av bestemmelsen, vil PST heller ikke kunne fange opp forsøk på å rekruttere personer til terrorvirksomhet eller opplæring i å lage for eksempel bomber.

Vi viser videre til at tvangsmidler som hemmelig ransaking og dataavlesning vil fremstå som egnede verktøy for å finne beviser for forhold som rammes av straffeloven § 147c, på mistenktes datasystem.

Det er derfor vår vurdering at dersom bestemmelsen skal kunne fungere etter sin hensikt vil det være helt avgjørende at det gis utvidet adgang til å benytte tvangsmidler ved anvendelsen av denne. Det vises for øvrig til våre innledende kommentarer om utfordringene knyttet til metodeadgang og muligheten til å anvende materialet fra metoder som bevis, på side 3, 2. avsnitt.

Avslutning

Det er av avgjørende betydning for PST at det gis reell mulighet til å stanse terror i forberedelsesfasen. Dette innebærer at forberedelseshandlinger må kriminaliseres, det må gis adgang til å bruke metoder og ikke minst; det må gis adgang til å bruke de bevis man har innsamlet gjennom metodebruk til alle de saker de har relevans for.

Vi er derfor glade for å ha hatt anledning til å kommentere departementets forslag til bestemmelser og håper gjennom dette å sette søkelyset på de utfordringer som i dag foreligger og som må søkes løst.

For PST handler dette om praktiske problemstillinger hvor PST i dag ikke har de rette verktøy til løsning. Vi ser imidlertid at en generell bestemmelse som kriminaliserer planlegging og foreberedelse til terrorhandling uten at dette er knyttet opp mot et terrorforbund, vil være et godt og nødvendig verktøy i kampen mot soloterrorisme. Vi ser videre at det er svært viktig å kriminalisere tilstedeværelse på steder hvor det bedrives terrortrening. Samfunnet må her kunne fastslå at tilstedeværelse på slikt sted ikke anses som aktverdig, og derigjennom ta avstand fra den opplæring og dermed risiko tilstedeværelse på et slikt sted innebærer.

Marie Benedicte Bjørnland